

ARCHITEKTONICKÁ SOUTĚŽ BETON A ARCHITEKTURA 2013

V lednu letošního roku byl vyhlášen druhý ročník soutěže Beton a architektura, který vyvrcholil slavnostní vernisáží v Galerii MINI na Fakultě architektury VUT v Brně. O soutěži byla podána informace ve třetím čísle časopisu Beton TKS, v tomto čísle vám představujeme vítězné projekty.

KATEGORIE MOBILIÁŘ A DROBNÁ MĚSTSKÁ ARCHITEKTURA

1. cena – nebyla udělena

2. cena – Urban sofa

autoři: Norbert Obršál, Jaroslav Matoušek a Lukáš Kvaššay

Z autorské zprávy: Patnáct betonových profilů (obr. 1) odvozených od správného ergonomického sezení se stává společně se závitovými tyčemi výchozími prvky mobiliáře. Jejich vzájemnou kombinací lze docílit individuálního vý-

sledku reagujícího na dané místo i přání klienta. Výsledná kombinace může mít podobu taburetu, křesla, lavičky nebo lehátka, a to jak pro jednotlivce, tak skupiny. Ke každé variantě je samozřejmostí jednoduché připojení jízdního kola. Omezený počet profilů umožňuje snadnou prefabrikaci a využití mobiliáře na různých místech.

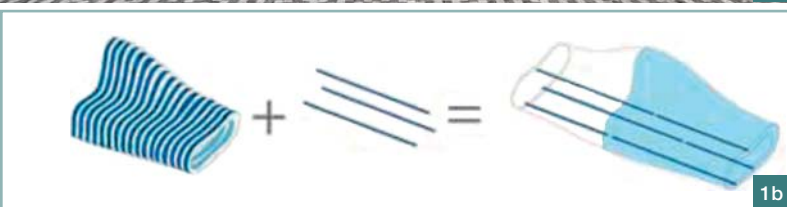
Hodnocení poroty: Porota ocenila výrazný kreativní přístup autora návrhu. Koncept skládaných elementů umožňuje bohatou tvarovou variabilitu při opakovatelnosti prvků. Kladně lze hodnotit univerzálnost urbanistického začlenění v městském interiéru i poměrně snadnou realizovatelnost.

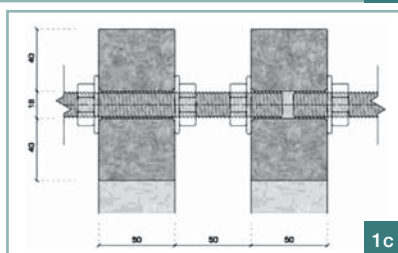
1a

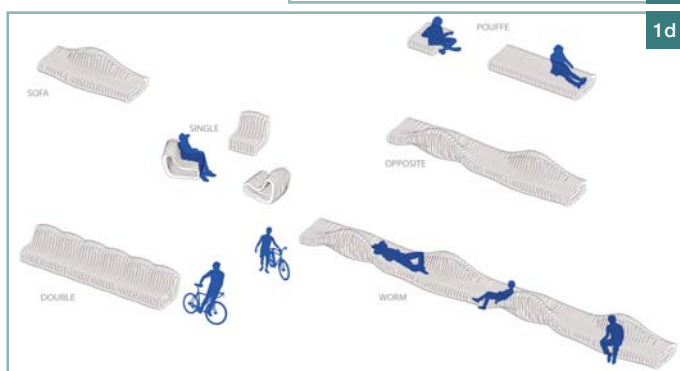
2

1b

1c

1d

3. cena – Plávající betonový bazén

autor: Ing. Tomáš Chuděj

Z autorské zprávy: Impulz řešit plávající betonový bazén (obr. 2) vycházel z viacerých faktorov. Jeho riešenie predstavuje reakciu na súčasný stav kvality vôd nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Použitím betónu, ako stavebného materiálu pre takéto projekt, som chcel poukázat na tradíciu stavania betónových lodí, ktorá začala v roku 1848 stavbou člna z betónu Francúzom Joseph-Louis Lambotom (ten dal základ používaniu železobetónu a v roku 1954 získal patent na stavanie lodí zo železobetónu) a ďalej prezentovať možnosť a variabilitu jeho použitia, nie až na tak bežným účelom.

Hodnocení poroty: U objektu porota ocenila jeho ztvárnění, jednoduchou formu a zajímavý moment aplikace principu betonových lodí. Nepřesvědčivě naopak působí nereálnost navržených proporcí ve vztahu k fyzikálním zákonitostem.

Obr. 1 Urban Sofa, a) umístění v městské zástavbě, b) schéma skládání betonových prvků a jejich propojení závitovými tyčemi, c) detail propojení, d) varianty výsledných kombinací – taburet, křeslo, lavička pro jednotlivce i skupiny

Obr. 2 Plávající betonový bazén

KATEGORIE ARCHITEKTURA – VOLNÉ TÉMA

1. cena – Galerie architektury, designu a moderního umění

autorka: Kateřina Krkošková

Z autorské zprávy: Nárožní hmota (obr. 3) je jako skála omílána řekou aut, chodců a tramvají, kteří ji kříží skrz naskrz. Tento nárožní neklid se propisuje do exteriéru v dramatické hmotě, aby v interiéru mohla vyniknout introvertní chrámová atmosféra, podpořená horním světlem, které vzniká právě při „rotaci“ kolem nárožního bodu. Do tohoto víru kulturního dění jsou vtahováni pasanti z nároží, ale i z Koliště a třídy Kapitána Jaroše přes spojující pasáž. Zhodnocení reality dalo vzniknout konceptu, který pracuje s dvěma odlišnými funkčními hmotami navzájem propojenými – galerií půdorysně vepsanou do „otáčející“ se kostky v nároží a jejím zázemím liniového tvaru orientovaného do třídy Kapitána Jaroše, které poskytne klidnější prostředí pro práci kunsthistoriků, architektů a umělců v mezonetových ateliérech.

Artikulace otáčení hmoty vychází ze směřování do uličních řad a navazuje na jejich systém. Prostor je konstrukčně definován převažujícím stěnovým systémem tak, že vykonzolování následujícího patra galerie leží na stěnách průběžných z patra minulého.

Tím se také zároveň vytváří částečné dělení prostoru a řád. Každé podlaží galerie má přitom unikátní dispozici. Prostorovým akcentem je schodiště směřující na diagonálu, které vnáší do statického prostoru napětí.

Konstrukčním materiálem je monolitický sendvičový železobeton. Minimalistické výtvarné řešení fasády z pohledového betonu kontrastuje s historickými fasádami uličních řad, nechává promlouvat čistou sochařskou hmotu.

Hodnocení poroty: Prostorové kompozice dvou rozdílných celků galerie je využito k výraznému akcentu hmotného nároží. Betonové povrchy robustního tělesa výstavních prostorů, celková kompozice hmot (sochařsky zvládnutá) – to vše je příkladem kreativního využití vlastností betonu jako primárního výrazu architektonického díla.

2. cena – Betonový dům s terasami

autorka: Veronika Hudečková

Z autorské zprávy: Architektonicko-urbanistický koncept vychází z okolní řadové zástavby rodinných domů se štíty orientovanými do ulice. Tvarosloví je inspirováno tradičním venkovským domem, který se skládá z několika samostatných objektů uspořádaných okolo dvoru. Tyto budovy bývají často propojeny průjezdy nebo jinými pomocnými prostory a do ulice se obracejí domovními štíty a vjezdy.

Snahou bylo vytvořit tři samostatné objekty, které budou v letním období maximálně propojeny francouzskými okny přes terasy (obr. 4); prostřední objekt s obývacím prostorem tak nabude charakteru průchozího „altánu“. Celý navržený dům je proveden technologií litého tepelně izolačního pohledového betonu umožňujícího vytvořit čistou minimalistickou formu bez pohledově nadbytečných detailů. Toto provedení zdůrazní základní hmoty a ideu.

Hodnocení poroty: Architektonické řešení vychází z okolní zástavby domů se štíty orientovanými do ulice. Dům se nachází na menší parcele, tvoří ho tři vzájemně propojené objekty se sedlovými střechami a štíty směrem do ulice a zahrady. Hmotové řešení je jednoduché a plně odpovídá technologii provádění stavby. Použit je monolitický tepelně-izolační beton (liaporbeton), který zároveň tvoří i finální povrchovou úpravu objektu. Dispoziční řešení je jednoduché s jasně oddělenými funkčními zónami. Jsou zde ale patrné určité nedostatky (chybí odpovídající skladovací prostory a zázemí, parkování je řešeno na příjezdové komunikaci atd.).

3. cena – Vodojem s vyhlídkou

autor: Daniel Struhařík

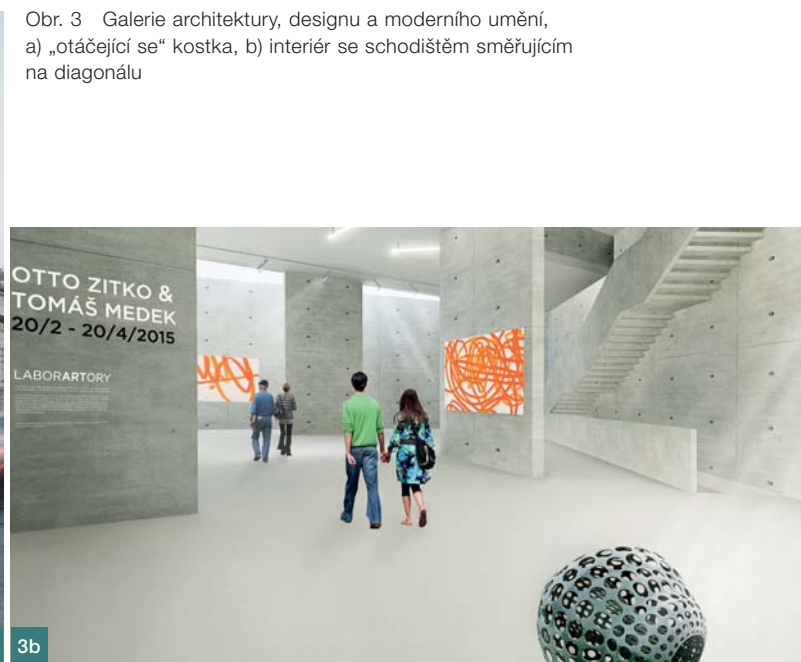
Z autorské zprávy: Vodojem (obr. 5) se nachází v severovýchodní části města Kuřim. Sloužit bude jako posílení stávající akumulční vodovodní soustavy (objem 300 000 l), a to zejména pro nově vznikající části města: Vyhlídka (jižně) a Záhoří (severně).

Vodojem je záměrně koncipován jako spojení dvou funkcí: akumulace vody a rozhledna. Tématem stavby je voda. Již při vstupu, kde projdeme kolem nízkého bazénku s vodou,

Obr. 3 Galerie architektury, designu a moderního umění, a) „otáčející se“ kostka, b) interiér se schodištěm směřujícím na diagonálu

3a

3b

4a

4b

Obr. 4 Betonový dům s terasami, a) tvarosloví inspirované tradičním venkovským domem, b) interiér, čistá minimalistická forma bez pohledově zbytečných detailů, c) schéma

můžeme vnímat účel stavby. Celá nádrž je vynášena dřikem a komunikační částí. Osvětlení je provedeno z otevřené horní části. Tím vzniká tunelový efekt světla. Při vstupu jdem šerem, abychom v horní části mohli zažít světlý výhled na okolní krajinu.

Stavba je složena ze tří částí: akumulční nádrže, nosné konstrukce a základu. Základ je navržen jako betonová deska, nosný sloup (1 000 x 1 000 mm) a komunikační část (stěny 400 mm) jsou z monolitického železobetonu. Komunikační částí je vedeno veškeré potrubí (izolováno, elektricky vyhříváno), hromosvod, elektroinstalace, výstupní schodiště (stupně jsou kotveny v obvodových zdech pomocí ocelových trnů) s odpočinkovými plošinami. Akumulční nádrž má plášť z monolitického vodostavebného železobetonu s tepelnou izolací. Technologický postup hlavních fází výstavby zahrnuje betonáž základu, montáž nosné konstrukce do posuvného bednění a sestavení bednění nádrže na zemi,

betonáž a její vyzdvižení do navržené výškové úrovně a její ukotvení na nosné konstrukci.

Hodnocení poroty: Porota oceňuje čistotu tvarů a spojení funkce vodojemu s rozhlednou. Odlehčenost betonové nádrže je umocněna jejím osazením do vodní plochy a tunelovým efektem horního osvětlení. Technické dílo se tak stává sochou v krajině.

ZÁVĚR

Spolupřadatel soutěže Svaz výrobců cementu ČR hodnotí celou akci jako velmi pozitivní a výsostně si považuje spolupráce s Fakultou architektury VUT v Brně, včetně hodnotící odborné komise a těší se na další ročník v roce 2015. Zvláštní poděkování si zaslouží děkan fakulty Doc. Ing. Josef Chybík, CSc., který pomohl soutěž zorganizovat i zaštitit ji po odborné stránce.

Všechny přihlášené práce včetně podmínek soutěže jsou představeny v publikaci Beton a architektura 2013, kterou vydala FA VUT v Brně. Publikace je k dispozici na vyžádání ve Výzkumném ústavu maltovin Praha, s. r. o., u Ing. Mileny Paříkové, e-mail: parikova@vumo.cz.

Redakce děkuje pořadatelům soutěže SVC ČR, Výzkumnému ústavu maltovin Praha, s. r. o., a FA VUT v Brně za poskytnuté materiály.

Obr. 5 Vodojem s vyhlídkou, a) technické dílo stávající se sochou v krajině, b) rozhledna na vrcholu

5a

5b